

Nummer Toegang: SAGV171

Inventaris van het archief van de dienst
Bouw- en Woningtoezicht (BWT) van
de gemeente Hilversum, 1928-1982.

Inhoudsopgave

1 Organisatie.....	10
2 Taken.....	11

Geschiedenis van de organisatie

1.1 Oprichting

In 1898 werd de betrekking van bouwopzichter ingesteld, 'tot verzekering van een behoorlijk toezicht op de naleving der bouwverordening'. Door de scherpere bepalingen in de bouwverordening was het nodig een ambtenaar aan te stellen die hierop toezicht kon uitvoeren, 'het bouwvak kundig en ervaren man'. De gemeentearchitect kon dit toezicht er niet bij doen. In de instructie voor de bouwopzichter staat: 'Hij ziet toe op de naleving der verordening op het bouwen, herstellen en afbreken van bijzondere eigendommen en op de naleving van in andere verordeningen voorkomende bepalingen, die hem door Burgemeester en Wethouders zullen worden aangewezen'. (SAGV020, inv.nr. 906). In 1904 werden er al twee mensen aangesteld bij bouwtoezicht: hoofdopzichter en opzichter-schrijver. In 1906 werd dit uitgebreid met ten hoogste 4 opzichters en ten hoogste 2 schrijvers.

In de raadsvergadering van 29 mei 1928 werd besloten tot benoeming van Ir. J. Bordewijk tot eerste directeur van de dienst Bouwtoezicht. (GBH 1851-1939, inv.nr. 5180). Tot de benoeming van een directeur in plaats van een inspecteur van het bouwtoezicht werd besloten nadat de vorige inspecteur Gerbranda met pensioen was gegaan. De keuze voor een directeur werd als volgt beargumenteerd in het voorstel van B&W d.d. 17 februari 1928: "Hilversum is een plaats van betekenis geworden en heeft een bouwnijverheid welke veel sterker is ontwikkeld dan in menige stad van gelijk of groter inwonertal. Bij den fabrieksbouw en den bouw van andere bouwwerken doen zich meerdere vraagstukken van betekenis voor". (GBH 1851-1939, inv.nr. 910)

Met de benoeming van een directeur van de dienst en daarmee met de feitelijke oprichting van de dienst, werden meer taken dan alleen het bouwtoezicht aan de dienst opgedragen; de behandeling van Hinderwet- en Drankwetaangelegenheden ging over van de dienst Publieke Werken op de dienst Bouwtoezicht. (GBH 1851-1939, inv.nr. 899)

De dienst was uitsluitend uitvoerend en ontwikkelde dus geen beleid. Bouw- en Woningtoezicht was dan ook geen dienst in de zin van art. 252 van de Gemeentewet.

1.2 Reorganisatie

In 1946 werd besloten tot reorganisatie van de afdeling Volkshuisvesting door onderbrenging bij de dienst Bouw- en Woningtoezicht. De afdeling Volkshuisvesting bestond (voortaan) uit drie afdelingen:

- afdeling woning- en vestigingsaanvragen

- afdeling woningtoezicht

- technische en administratieve dienst

De dienst Bouw- en Woningtoezicht (directeur Ir. J. Bordewijk) bestond voortaan uit twee afdelingen: Bouwtoezicht en Volkshuisvesting. (GBH 1940-1959, inv.nr. 1263)

1.3 Taken

In een brief d.d. 20 december 1967 (SAGV171, inv.nr. 7) beschrijft de directeur de taken van de dienst als volgt:

De afdeling bouwtoezicht:

- bouwaanvragen (controle bouwplannen, berekeningen en uitvoering bouwwerken)
- bouwtechnische klachten aan particuliere woningen
- rijksgoedkeuringsbeleid
- onderzoek drinkwater
- opmetingen Drankwet

De afdeling woningdienst:

- nieuwbouw en onderhoud van woningwetwoningen
- saneringsplannen ten aanzien van woningwetbouwcomplexen
- diverse premieregelingen (bouwsubsidies, woningverbetering, premiebouw)
- woningcartotheek

De afdeling hinderwet:

- aanvragen om hinderwetvergunning (voor oprichting, uitbreiding en wijziging)
- controle naleving der aan Hinderwetvergunningen verbonden voorwaarden
- onderzoek klachten over hinder, welke van bedrijven wordt ondervonden
- industrierverordening
- aanvragen om krachtstroomaansluiting
- behandeling kampeerverordening
- onderzoek speeltuinen, kermessen, circussen, tentoonstellingen, inzake de aldaar opgestelde werktuigen, tribunes e.d..Bij de dienst is het Kadaster ondergebracht.

De directeur en/of ambtenaren van de dienst hebben zitting in de volgende commissies: welstandscommissie (esthetische beoordeling bouwplannen, reclamevergunningen), bouwteam Kerkelanden I en II, coördinatie commissie structuurplan, informatiebureau structuurplan, vrouwenadviescommissie voor de woningbouw.

De directeur van de dienst Bouw- en Woningtoezicht was voorzitter van de werkgroep Kerkelanden III vanaf 20 februari 1970. (SAGV171, inv.nr. 24)

In 1979 bestaat de dienst Bouw- en Woningtoezicht uit een directeur, een adjunct-directeur en vijf afdelingen: constructies, afdeling bouwtoezicht, afdeling woningdienst, afdeling hinderwet, afdeling administratie en de dienstsecretarie. De directeur is ir. H.C. van der Wal en de adjunct-directeur is ing.E.J. Duffels. De directeur heeft de afdelingen hinderwet en administratie direct onder zich en de adjunct-directeur de afdelingen constructies, bouwtoezicht en woningdienst. In totaal bestaat de dienst dus uit 33 medewerkers.

De taken werden als volgt omschreven:

Afdeling bouwtoezicht:

- beoordeling en advisering schets- en bouwplannen
- voeren besprekingen met belanghebbenden en instanties
- administratieve, coördinerende en technische voorbereiding van bouwvergunningen
- begeleiden en controleren van in uitvoering zijn de bouwwerken
- toezicht op klandestiene bouw, woningonttrekking e.d.
- aanvragen reclamevergunning
- aanvragen vergunning Drank- en Horecawet
- controle op naleving Drank- en Horecawet en reclameverordening
- verordening op de vreemdelingenpensions
- advisering en rapportering over voormeld werkterrein

Afdeling woningdienst:

- beoordeling en advisering schets- en bouwplannen inzake gesubsidieerde bouw (rapporten over technische en financiële aspecten)
- voorbereiding bouwvergunningen van woningbouwverenigingen
- begeleiden en controleren van in uitvoering zijnde bouwwerken (inclusief desbetreffende declaraties)
- verbeterings- en renovatiewerken van bouwverenigingen
- behandeling bouwaanvragen, waarvoor subsidie wordt verleend in het kader van de premiereregeling particuliere woningverbetering
- controleren van de in uitvoering zijnde verbouwingen
- begeleiden van aanpassingen van woningen t.b.v. mindervaliden
- uitvoering rehabilitatie- en instandhoudingsregeling
- onderhoudsklachten van woningen

- aanschrijvingsbeleid ex. Artikel 25 van de Woningwet
  - krotverklaringen en onbewoonbaarverklaringen
  - sloopvergunningen
  - beoordeling aanvragen inzake herinrichtingskosten bij woningverbetering
  - technische beoordeling kwaliteit woningtoestand o.a. tbv verlening gemeentegaranties
  - rapportering en advisering over voormeld werkterrein
- Afdeling hinderwet:
- beoordeling en advisering van hinderwetaanvragen, alsmede beoordeling van bouwplannen op hinderwettechnische aspecten
  - klachten in het kader van de Hinderwet
  - industrieverordening
  - reglement gevaarlijke stoffen
  - milieuaangelegenheden
  - keuren van kermessen, circussen, tentoonstellingen e.d.
  - krachtstroomaansluiting
  - controle op naleving hinderwetsvoorwaarden
  - adviseren over aanvragen van muziekvergunning
  - toezicht op de uitvoering van de kampeerverordening
  - keuring van speelwerktuigen in speeltuinen
  - advisering en uitvoering Wet Geluidshinder o.a. akoestisch onderzoek
  - rapportering en advisering over voormeld werkterrein
- Afdeling secretariaat en administratie
- advisering over juridische facetten, het werkterrein van de dienst betreffende
  - juridisch-administratieve assistentie aan de andere afdelingen
  - personeelsaangelegenheden
  - archief
  - kadaster
  - typekamer

- verslaglegging
- verzamelen statistische gegevens ten behoeve van CBS
- betalingen, innen en leges
- begroting en bewaking desbetreffende bedragen
- woningkartotheek
- wet Selectieve Investeringsregeling
- rijksgoedkeuring
- berichtgeving aan dagblad voor de bouwwereld 'Cobouw'
- huishoudelijke dienst

Constructeur

- controle op de statistische berekeningen en constructietekeningen van bouwconstructeurs
- in voorkomende gevallen controle op de bouwplaats
(GBH 1980-1989, inv.nr. 3186)

1.4 Opheffing

Met de gemeentelijke reorganisatie werd in 1982 de dienst Bouw- en Woningtoezicht bij de dienst RVM ondergebracht.

1.5 Directeuren

De dienst kende slechts twee directeuren; ir. J. Bordewijk was directeur van 1928 tot 1954. Zijn opvolger was ir. H.C. van der Wal.

Geschiedenis van het archief(beheer)

2.1 Staat van het archief bij aanvang van de inventarisatie

Het archief van de dienst Bouw- en Woningtoezicht bestond uit goed gevormde dossiers, allemaal beschreven. Het bevatte veel kopieën. Alle besluiten waarvoor de dienst voorbereidende werkzaamheden verrichtte, werden door het college van B&W genomen. Er werd geen financiële administratie aangetroffen. Het archief bevatte vooral adviezen en informatie van de directeur over uiteenlopende zaken die te maken hebben met het bouw- en woningtoezicht. Een deel had een codering volgens de BAC. Het archief beslaat niet de bouwvergunningen, de hinderwetvergunningen en stukken met betrekking tot de Drank- en Horecawet. De bouwvergunningen en hinderwetvergunningen zijn aparte archiefreeksen en de stukken met betrekking tot de Drank- en Horecawet, voor zover ze te bewaren zijn, bevinden zich in het secretarie-archief.

2.2 Omvang en ordening van het archief door de jaren heen

In 1948 werd bij de dienst Bouwtoezicht op de volgende wijze geordend: perceelsgewijs omdat de meeste stukken over bouw of verbouw, brandveiligheid van een bepaald perceel betroffen. Er werd nog niet met decimale ordening gewerkt. (GBH 40-59, inv.nr. 1654).

In 1966 sloot de dienst aan bij het Registratuerbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (GBH 1851-1939 inv.nr. 902)

Naar aanleiding van een onderzoek naar benodigde ruimte voor de aanwijzing van een archiefbewaarplaats, deelde de directeur Van der Wal in 1972 mede dat er 210 strekkende meter archief bij de dienst zich bevond. Ongeveer 30 strekkende meter zou voor 1930 zijn gevormd en een groot gedeelte werd nog vrij intensief geraadpleegd. Na vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende bescheiden zou ongeveer 200 strekkende meter archief overblijven. Het grootste gedeelte van de archiefbescheiden was in ladekasten geborgen op de begane grond, het resterende gedeelte was op de eerste en tweede verdieping ondergebracht. (GBH 70-79, 1886)

In 1979/1980 bestond het archief van bouw- en woningtoezicht uit:

- 36 strekkende meter constructieberekeningen
- 18 strekkende meter correspondentie-archief
- 94 strekkende meter tekeningen
- 6 vierladenkasten voor de kartotheek

(GBH 80-89, inv.nr. 515)

In 1976 werd besloten brandveiligheidsvoorzieningen te treffen ten behoeve van het archief van Bouw- en Woningtoezicht vanwege het omvangrijke archief van verleende bouwvergunningen. Dit archief werd beschouwd als onvervangbaar en veel geraadpleegd. De brandveiligheid was op dat moment niet in orde. (GBH 70-79, inv.nr. 501)

De woningkartotheek is in het verleden vernietigd.

De dienst Bouw- en Woningtoezicht was een uitvoerende dienst. De beleidsstukken zijn dan ook te vinden in het archief SAGV160. Hierin bevinden zich onder andere ook stukken met betrekking tot het vooroverleg over grote bouwplannen en correspondentie met de (woning)bouwverenigingen.

Verantwoording van de inventarisatie

Een groot deel van het archief is op 27 maart 2014 vernietigd omdat het kopieën betrof en/of vernietigbaar was volgens de Vernietigingslijst van 1983. Zie het proces-verbaal van vernietiging d.d. 31 maart 2014 voor een beschrijving van de vernietigde archiefbescheiden. Voor vernietiging besloeg het archief 2,5 meter, na de selectie en vernietiging bleef 0,55 meter over. Bewaard zijn vooral de adviezen

van de directeur over voor Hilversum belangwekkende zaken, zaken waar elders niet veel documenten van bewaard zijn gebleven en zaken die de organisatie van de dienst vastleggen. Dossiers zijn zoveel mogelijk als geheel bewaard, maar moesten ook soms gesplitst worden vanwege het diverse karakter van de stukken.

De metalen hechtmechanieken zijn verwijderd en het archief is ontdaan van nietjes en plastic. De stukken zijn omgepakt in zuurvrij materiaal.

De rubricering van het archief volgt grofweg de drie taakvelden: Bouwtoezicht, Woningdienst en Hinderwet. Een vierde rubriek is hieraan toegevoegd: Speeltuinen. Hoewel de keuring van speeltoestellen in speeltuinen een taak was van de afdeling Hinderwet, is hier toch een aparte rubriek van gemaakt, omdat dit een vreemde eend in de bijt is en men wellicht deze taak niet verwacht in de rubriek 'hinderwet'.

Aanwijzingen voor de gebruiker

Het archief is volledig openbaar.

De stukken zijn in goede, dus toegankelijke staat.

Het archief kan worden geciteerd als volgt:

SAGV171 Archief van de dienst Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente Hilversum 1928-1982.

Of verkort: SAGV171, met daarbij relevante inventarisnummers.

1 Organisatie

- 36** Advisering inzake samenwerking met de gemeente Loosdrecht ten aanzien van de diensten Bouw- en Woningtoezicht en Publieke Werken, 1949 - 1950
- 18-72** Maandverslagen van de werkzaamheden van het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht, 1968 - 1980
- 18** 1979 - 1980
- 65** 1968 - 1969
- 66** 1970 - 1972
- 67** 1973
- 68** 1974
- 69** 1975
- 70** 1976
- 71** 1977
- 72** 1978
- 7** Informatie over de organisatie van de dienst en haar werkzaamheden, 1967 - 1970
- 74-77** Jaarverslagen van de dienst Bouw- en Woningtoezicht, 1960 - 1961
- 74** 1960
- 75** 1961
- 2** Organisatie van een excursie tijdens de najaarsvergadering voor directeuren van gemeentewerken, 1967
- 3** Samenstelling van het fotoboekje 'Raadhuis van Hilversum', 1967 - 1970
- 4** Vaststelling van richtlijnen voor de afgifte van verklaringen van ingebruikgeving en -neming, 1975
- 1** Medewerking aan berichtgeving aan dagblad voor de bouwwereld 'Cobouw', 1968
- 51** Kennisneming van aanwijzingen van politie- en gemeenteambtenaren belast met het opsporen van overtredingen van de Hinderwet, 1949
- 52** Kennisneming van het besluit om met ingang van 15 september 1928 de behandeling van de Hinderwet- en Drankwetaangelegenheden, voor zover deze behandeld werden door de dienst Publieke Werken, over te dragen aan de dienst Bouwtoezicht., 1928
- 37** Reactie op een brief van de directeur van Publieke Werken over richtlijnen bij de verdere stedenbouwkundige ontwikkeling van Hilversum, de taken van de stedenbouwkundige en de verhouding tot andere afdelingen en diensten, 1958
- 38** Advisering en rapportage over de procedure voor het aanvragen en verlenen van bouwvergunningen, 1958 - 1981
- 12** Advisering inzake het ontwerp van een Dudok-route, 1976
- 10** Aansluiting bij het Registratuebureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1965 - 1969

- 28 Verdediging van het beleid en de taakuitvoering van de dienst, 1959 - 1976
- 27 Aanwijzing van de gemeentelijke gedelegeerde bij bouwverenigingen, 1973

2 Taken

2.1 Bouwtoezicht

- 5 Behandeling van plannen van de Stichting Opleiding Gezondheidszorg Gooi-Zuid i.o. voor de bouw van een semi-permanent schoolgebouw ten behoeve van de gezamenlijke opleiding voor verpleegkundigen op het terrein van het astmacentrum, Soestdijkerstraatweg (Heidepark), niet doorgegaan, 1972 - 1974
- 9 Advisering over aanpassing van de bebouwingsvoorschriften voor het Diergaardepark en het Kannesheuvelpark, 1955
- 14 Advisering inzake de wijze waarop bij renovaties in het kader van de beoordeling van welstandsaspecten aandacht kan worden besteed aan de bestaande wooncultuur, 1979
- 22 Advisering inzake de bouw van noodwoningen aan de Raaweg in Kerkelanden, 1967 - 1968
- 41 Advisering inzake de huisvesting van buitenlandse werknemers en het toezicht daarop, 1968 - 1982
- 40 Advisering inzake bestrijding van misstanden in de bouwnijverheid, 1966 - 1976
- 8 Rapportering over beleid inzake villabebouwing, 1954
- 64 Advisering inzake bouwvergunningen voor bioscooptheaters, 1919 - 1927
- 54 Voorbereiding van de garageverordening, 1930 - 1932
- 20 Advisering inzake brandpreventie en brandveiligheid, 1961 - 1970
- 17 Advisering inzake werkzaamheden voortkomend uit de medewerking aan de verletbestrijdingsregeling van de Stichting Verletbestrijding Bouwnijverheid, 1963 - 1966
- 15 Rapportering inzake de kwestie hoogbouw / laagbouw, 1954 - 1966
- 24 Vergaderstukken van het bouwteam en de werkgroep Kerkelanden III, 1969 - 1973
- 21 Deelname namens de gemeente aan de contactcommissie en advisering inzake de bouwplannen van de NRU en de NTS in het Omroepkwartier, 1958 - 1973
- 73 Deelname namens de gemeente aan de contactcommissie Nederlandse Omroep Stichting (NOS) ofwel de Werkgroep Gemeentelijke Diensten NOS, 1972 - 1974

2.2 Woningdienst

- 39 Advisering inzake verkrijging en besteding van het contingent woningwetwoningen, 1956 - 1967
- 6 Organisatie van de woningtelling 1956 door de commissie voor de woningtelling, 1956
- 31 Kennisneming van verslagen van de werkgroep renovatie / onderhoud van gemeentelijke complexen, 1980
- 53 Advisering inzake woningbouw en diverse bouwplannen in Kerkelanden, 1967 - 1977

- 25 Advisering inzake huisvestingsbeleid ten behoeve van gehandicapten en inzake instelling van een werkgroep woningaanpassing ten behoeve van gehandicapten, 1966 - 1973
- 13 Voorbereiding van de huurverlaging van met rijksvoorschot gebouwde arbeiderswoningen, 1935 - 1936
- 16 Advisering inzake diverse woningtypes, 1939 - 1974
- 30 Advisering inzake de tijdelijke huisvesting van bewoners in rehabilitatiegebieden, 1973 - 1974
- 56 Vervaardiging van excerpten uit dossiers over algemene voorschriften, besluiten betreffende woningbouw met steun van het Rijk en de gemeente en uit dossiers over de verschillende woningbouwverenigingen, 1947
- 26 Advisering inzake woningbouw en woningverbetering met financiële steun van de overheid, 1963 - 1978
- 23 Advisering inzake voortzetting van bewoning van noodwoningen, 1954 - 1971
- 29 Deelname en verstrekking van inlichtingen aan de gewestelijke werkgroep verbetering en renovatie van woningen en woonbuurten, 1970 - 1971

2.3 Hinderwet

- 42 Advisering inzake voorschriften en vergunningen voor opslag en vervoer van benzine, petroleum en andere brandbare vloeistoffen, 1921 - 1963
- 50 Opgave aan de Kamer van Koophandel van de voornaamste bedrijven in Hilversum, 1943
- 47 Advisering over de hernieuwde vaststelling en advisering tot de opheffing van de verordening betreffende tapijtklopperijen, 1919 - 1943
- 48 Schriftelijk overleg met diverse instanties aangaande hinderwetsaangelegenheden en hieruit voortvloeiende advisering aan het college, 1918 - 1951
- 43 Advisering inzake voorkoming en bestrijding van hinder door rook en roet van bad- en zweminrichtingen en bakkerijen., 1923 - 1953
- 11 Vaststelling model voorwaarden ten aanzien van de lozing van afvalwater door bedrijven en instellingen bij het verlenen van een bouwvergunning, 1968
- 33 Advisering inzake uitgevoerd toezicht inzake bodemverontreiniging van de gasfabriekterreinen, 1980
- 44 Advisering tot vaststelling en wijziging van de verordening tot aanwijzing van het industriegebied voor oprichting van inrichtingen vallende onder de Hinderwet, 1923 - 1963
- 34 Advisering inzake de saneringsregeling milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving, 1980 - 1981
- 55 Advisering inzake vergunningen voor het houden van varkens binnen de bebouwde kom, 1948 - 1949
- 32 Advisering inzake het milieubeheer, 1967 - 1980
- 46 Advisering tot het opnieuw vaststellen van de verordening op slachterijen in ongewijzigde vorm, 1924 - 1950

35 Advisering en rapportering inzake klachten over luchtverontreiniging door industrie op verschillende locaties, 1963 - 1971

2.4 Speeltuinen

57 Overleg met de Politie Hilversum ter bevordering van de veiligheid van speeltoestellen in speeltuinen, 1951 - 1957

58-63 Advisering aan de Politie Hilversum ten behoeve van het verlenen van vergunningen tot de ingebruikneming van de in de speeltuin opgestelde speelwerktuigen en speeltoestellen, 1951 - 1966

58 Buurt- en Speeltuinvereniging 'VZOD' aan de Huygensstraat, 1952 - 1963

59 Algemene Speeltuinvereniging 'Kleutervreugd' aan de Wegastraat, 1951 - 1966

60 Speeltuinvereniging 'Jong Leven' aan de Mussenstraat, 1951 - 1962

61 Speeltuinvereniging 'Havenkwartier' aan de Oude Haven, 1951 - 1963

62 Speeltuinvereniging 'De Vriendenkring' aan het Slachthuisplein, 1951 - 1964

63 G. van Beek, caféhouder, voor de speeltuin bij hotel 'De Kersenboom' aan de Utrechtseweg 263, 1951 - 1960